

1. Coyote hoogste financiële opbrengst

eigenschappen bij rhizomanie-resistente suikerbietenrassen, bepaald op proefvelden zonder besmetting met rhizoctonia of witte bietencystealtjes
 Hoge cijfers of getallen betekenen vroege grondbedekking, hoog boven de grond, veel meegeleverde grond, veel K+Na en veel amino-N.

rubricering ¹⁾	rasnaam	waarderingcijfer vroegheid grondbedekking	verhoudingsgetallen (gemiddelde 2004-'07) ²⁾								
			kop- hoogte	grond- tarra	K+Na	amino-N	suiker- gehalte	WIN	wortel- opbrengst	suiker- opbrengst	financiële opbrengst ³⁾
rassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en witte bietencystealtjes											
A	Coyote	7	102	102	98	95	100	100	102	102	103
A	Shakira	6,5	98	104	102	113	105	100	94	98	100
A	Sinfonia	8	92	98	113	109	101	99	100	101	100
A	Zanzibar	7	104	100	101	93	98	100	102	100	100
A	Rosanova	7	102	96	97	90	102	100	97	98	100
B	Rosabelle	7,5	102	98	95	99	98	100	102	100	99
B	Rosagold	8	103	99	95	104	97	100	103	101	99
B	Radial	7,5	98	103	99	98	99	100	101	100	99
N	Rosadonna	7,5	112	88	102	91	99	100	102	101	101
N	Michella	6	100	90	90	110	98	100	104	102	101
N	Cadenza	8	91	110	103	124	105	100	93	98	99
rassen voor de teelt op percelen met rhizoctonia											
A	Solano	8,5	110	87	96	91	100	100	92	92	92
A	Arrival	8	101	92	96	89	100	100	91	92	92
A	Zanubia	9	100	107	94	98	98	100	95	93	92
B	Solea	7,5	110	92	98	92	100	100	90	90	90
B	Heracles	8,5	81	111	105	122	103	100	80	82	82
N	Piranha	8,5	108	91	97	90	100	100	95	95	95
rassen voor de teelt op percelen met witte bietencystealtjes											
A	Annalisa	6,5	93	93	117	140	101	99	92	93	92
B	Pauletta	9	99	80	108	159	93	97	98	91	86

¹⁾ rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ de verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2007.

³⁾ voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 64 ton/ha; suikergehalte 16,4%; amino-N 15 mmol/kg biet; K+Na 45 mmol/kg biet en grondtarra 6%.
 bron: HPA

Nieuw op de Aanbevelende Rassenlijst Suikerbieten 2008 zijn de rassen **Cadenza, Michella, Rosadonna en Piranha**. Cadenza, Michella en Rosadonna zijn alleen resistent tegen rhizomanie. Het ras Piranha heeft naast een resistentie tegen rhizomanie ook een resistentie tegen rhizoctonia. Er is geen nieuw aaltjesresistent ras bijgekomen.

Telers moeten het ras kiezen dat voor hún bedrijf het meest geschikt is. Dus weten of rhizoctonia en/of aaltjes voorkomen.

OP DE **RASSENLIJST VOOR SUIKERBIETEN** PRIJKEN DRIE NIEUWE RHIZOMANIE-RESISTENTE RASSEN EN ÉÉN NIEUW RHIZOCTONIA-RESISTENT RAS.

VIER NIEUWE RASSEN

Coyote behoudt financiële koppositie

IN de rassenlijst 2008 staan drie categorieën suikerbietenrassen: 1. met resistentie tegen rhizomanie; 2. met resistentie tegen rhizomanie en rhizoctonia en 3. met resistentie tegen rhizomanie en witte bietencysteaaaltje.

Rhizomanie-resistente rassen

Voor de teelt van suikerbieten op perce-

len met geen of alleen een rhizomaniebesmetting zijn de rassen Cadenza, Michella en Rosadonna nieuw toegelaten.

Cadenza (KWS) is een ras met een hoog suikergehalte en een matige wortelopbrengst, Michella (KWS) heeft een matig suikergehalte en een hoge wortelopbrengst en Rosadonna (Kuhn) heeft een goed suikergehalte en een goede wortelopbrengst.

Het ras met de hoogste financiële opbrengst blijft Coyote (relatief 103). De overige rassen verschillen niet veel in financiële opbrengst (relatief 99-101).

De financiële opbrengst van de rassen Leandra en Silotta waren te laag voor handhaving op de rassenlijst en zijn daarom afgevoerd.

Radial blijft op de rassenlijst vermeld, maar wordt in 2008 niet aangeboden.

Rhizoctonia-resistente rassen

Voor de teelt van suikerbieten op percelen die met rhizoctonia besmet zijn, is het ras Piranha (SESVanderHave) nieuw toegelaten. Piranha heeft een goed suikergehalte, een hoge wortelopbrengst en een hoge financiële opbrengst. De financiële opbrengst van dit ras ligt ongeveer 3 procent hoger dan die van de andere rhizoctonia-resistente rassen op de lijst.

Het ras Heracles, dat de afgelopen jaren veel betekenis heeft gehad ➔

FOTO: MARK PASVEER

advertentie

FOTO: IRS

Neem geen risico met rhizoctonia en zaai een rhizoctonia-resistent ras als problemen verwacht worden.

FOTO: IRS

Wees bewust van een besmetting met het witte bieten-cysteaaltje. Witte cysten, ter grootte van een spelknop, door een aaltjesbesmetting.

Links een ras met resistentie tegen witte bieten-cysteaaltjes, rechts een niet-resistent ras.

voor de rhizoctonia-gebieden, is voor wat betreft de financiële opbrengst ruimschoots voorbijgestreefd door de andere resistente rassen. Vooral omdat Heracles van de rhizoctonia-resistente rassen het hoogste suikergehalte heeft, blijft dit ras wel op de rassenlijst staan.

De inzet van een rhizoctonia-resistent ras betekent overigens niet dat men altijd gevrijwaard blijft van rhizoctonia-rotte bieten. Vooral jonge bietenplanten kunnen nog vrij gevoelig zijn voor rhizoctonia-aantasting. Bij een zware rhizoctonia-besmetting kan ook later in het seizoen in rhizoctonia-resistente bieten

aantasting plaatsvinden. De resistentie tegen rhizoctonia is dus niet volledig.

In het rassenonderzoek wordt ook getoetst of er verschillen in resistentieniveau tussen de rhizoctonia-resistente rassen bestaan. Gebleken is dat er geringe verschillen in resistentieniveau bestaan, maar dat deze verschillen niet van praktische betekenis zijn.

Het advies is om een rhizoctonia-resistent ras te zaaien als men een rhizoctonia-aantasting kan verwachten. Dit is het geval op bedrijven met maïs in het bouwplan en/of op bedrijven waar in het verleden rhizoctonia-aantasting is geconsta-

teerd. Uit onderzoek in de rhizoctonia-gebieden in Zuidoost-Nederland blijkt dat, zelfs als een rhizoctonia-aantasting achterwege blijft, rhizoctonia-resistente rassen hier minstens gelijkwaardig zijn aan rassen zonder rhizoctonia-resistentie.

Aaltjesresistente rassen

Voor de teelt van suikerbieten op percelen die besmet zijn met witte bieten-cysteaaltjes staan, net als in 2007, twee rassen op de rassenlijst, te weten Annalisa

2. Annalisa beste aaltjesresistente ras

overzicht van eigenschappen bij suikerbietenrassen met resistentie tegen bieten-cysteaaltjes bepaald op proefvelden besmet met witte bieten-cysteaaltjes

rubri-cering	rasnaam	bca-toets ²⁾	verhoudingsgetallen (gem. 2004-'07) ¹⁾			
			wortel-opbrengst	suiker-gehalte	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ³⁾
A	Annalisa	3	97	104	100	102
B	Pauletta	4	103	96	100	98
	gemiddelde van de vatbare rassen	10	84	102	86	88

¹⁾ de verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op de gemiddelde van de rassen Pauletta en Annalisa.

²⁾ relatief aantal cysten in een klimaatkamertoets (10 = gem. van de vatbare rassen; gem. van 2004, 2005 en 2007).

³⁾ voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

wortelopbrengst 64 ton/ha; suikergehalte 16,4 %; amino-N 15 mmol/kg biet; K+Na 45 mmol/kg biet en grondtarra 6 %.

In 2007 was 40 procent van het bietenareaal besmet met het witte bieten-cysteaaltje. Een resistent ras zaaien heeft vaak zin.

FOTO: IRS

TOEKOMSTIG BIETENPERCEEL BESMET MET RHIZOCTONIA OF AALTJES? KIES DAN ZEKER VOOR EEN **RESISTENT RAS**.

Goede rassenkeus verhoogt opbrengst

De keuze van een ras hangt in de eerste plaats af van de gevoeligheid van het perceel voor rhizoctonia of van een besmetting met witte bietencysteeltjes.

Als in het verleden rhizoctonia op het bedrijf is geconstateerd of mais voor bieten geteeld wordt, is het advies om een rhizoctonia-resistent ras te zaaien. Ook als op deze percelen geen rhizoctonia van betekenis optreedt, presteren rhizoctonia-resistente rassen meestal beter dan niet-rhizoctonia-resistente rassen.

Op percelen met een besmetting van het witte bietencysteeltje is het snel rendabel om een aaltjesresistent ras te zaaien.

Vooraf in droge jaren presteren deze rassen al vanaf een besmetting van 150 eieren en larven beter dan niet aaltjesresistente rassen. Neem voor de teelt een grondmonster om de besmetting vast te stellen. Met behulp van Betakwik 'Verloop besmetting witte bietencysteeltjes' zijn de effecten van bouwplanmaatregelen door te rekenen (www.irs.nl).

Telers die te maken hebben met zowel rhizoctonia als witte bietencysteeltjes doen er goed aan te kiezen voor een rhizoctonia-resistent ras.

Op percelen zonder rhizoctonia en witte bietencysteeltjes kan men kiezen voor een 'standaard' rhizomanie-resistent ras.

Financiële opbrengst

De keuze voor een ras binnen de rassencategorieën hangt vooral af van de financiële opbrengst. Daarnaast kunnen andere kenmerken, zoals het suikergehalte en de vroegheid van grondbedekking, meespelen bij de keuze van een ras. De voordelen van deze kenmerken moeten echter wel opwegen tegen een eventueel lager cijfer voor financiële opbrengst.

De rassenlijst is samengesteld op basis van gemiddelde opbrengst- en kwaliteitsgegevens. Voor een perceelsspecifiek advies kan Betakwik 'Rassenkeuze en optimaal areaal' op www.irs.nl gebruikt worden.

en Pauletta. De financiële opbrengst van Annalisa is ongeveer 4 procent hoger dan die van Pauletta, vooral vanwege zijn hoge suikergehalte (zie tabel 2).

In 2006 heeft Annalisa vooral in het zuidwesten van het land veel last gehad van rotte bieten. Dit werd veroorzaakt door bacteriën die via groeischeuren in de kop van de bieten binnen kwamen. In 2007 heeft Annalisa hier geen last van gehad. Wel had dit ras wat meer last van bladvergeling. Het lijkt er op dat de prestaties hier niet veel onder geleden hebben. Er is nog geen goede verklaring voor de opgetreden vergeling.

Aaltjesresistente rassen presteren onder besmette omstandigheden niet alleen beter dan niet-aaltjesresistente rassen, ze vermeerderen de aaltjespopulatie in de grond ook veel minder.

Het resistentieniveau tegen witte bietencysteeltjes van de twee toegelaten rassen is vrijwel gelijk.

In 2007 was landelijk ruim 40 procent van de percelen besmet met witte bietencysteeltjes, terwijl slechts 4 procent van het areaal met een aaltjesresistent ras ingezaaid was. Voor veel percelen zijn er dus nog mogelijkheden om de opbrengst te verhogen door een resistent ras in te zaaien.

Peter Wiltig en Noud van Swaaij

